

Tájékoztató a támogatott döntéshozatal intézményéről

Mi az a támogatott döntéshozatal?

A támogatott döntéshozatal egy új jogintézmény, melyet a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény hívott életre. Arra szolgál, hogy azoknak nyújtson segítséget, akik nem állnak cselekvőképességet korlátozó gondokság alatt, azonban úgy érzik, hogy vannak olyan élethelyzetek, amikor szükségük lehet külső segítségre ahhoz, hogy a döntésüket körültekintően és megalapozottan tudják meghozni.

A támogatott döntéshozatal tehát egy egyéni szükségleteken alapuló döntési segítséget biztosít az érintett személy cselekvőképességének korlátozása nélkül, ez a segítség azonban hivatalos, jogilag elismert formát kap. Fontos, hogy a támogatott döntéshozatal során az irányítás továbbra is az azt igénybevevő kezében marad, nem helyette döntenek, csak segítik a döntés meghozatalában.

Ki veheti igénybe a támogatott döntéshozatalt?

Olyan nagykorú, 18. életévét betöltött személy, akinek

- belátási képessége kisebb mértékben csökkent,
- döntései meghozatalában segítségre szorul, és
- nincs szükség a gondokság alá helyezésére.

Támogatott döntéshozatal igénybevételéhez támogató kirendelését bárki kérheti a gyámhatóságtól, egészségi vagy mentális állapotától függetlenül, abban az esetben, ha úgy véli, hogy általánosságban, vagy egyes ügyeiben a döntései meghozatalában segítségre szorul, de a döntést magát önállóan is képes meghozni.

Támogató kirendelésére a bíróság megkeresése alapján is lehetősége van a gyámhivatalnak abban az esetben, amikor a bíróság úgy ítéli meg, hogy az egyén belátási képessége ügyei tekintetében nem olyan mértékben korlátozott, hogy az egyén gondokság alá helyezése indokolt lenne.

Ki lehet támogató személy?

Támogató személyként elsősorban a támogatott személlyel bizalmi viszonyban álló személyt rendel ki a gyámhivatal. Fontos, hogy támogató csak olyan személy lehet, aki vállalja is ezt a támogatói szerepet.

Hivatásos támogató kirendelésére kerül sor, ha nincs olyan a támogatott személy által megjelölt személy, akit ki lehetne rendelni.

Nem lehet sem választott, sem pedig hivatásos támogató az a személy, aki ellen a támogatott személy tiltakozik, vagy akinek kirendelése a támogatott személy érdekeivel ellentétes, aki cselekvőképességet érintő gondokság alatt áll, vagy aki maga is támogatott személy.

A támogató személy kirendelésére általános jelleggel, vagy meghatározott ügycsoportokra vonatkozóan is lehetőség van.

A támogató személy kirendelése határozatlan időre szól, azonban a támogatás szükségességének meglétét ötévente felülvizsgálja a gyámhatóság.

A támogatónak különösen az alábbiakra kell figyelnie feladata ellátása során:

- Bizalmi viszonyon alapuló kapcsolatot kell kialakítania a támogatottal, mely a támogatott döntéshozatal egyik legfontosabb eleme.
- Minden esetben az a cél, hogy a támogatott személy számára egy olyan segítséget biztosítson a támogató, mely a támogatott személy egyéni érdekeinek felismerését és megvalósítását célozza. A támogatott személy számára mindig a megfelelő, egyéniesített segítséget kell nyújtani, figyelembe véve képességeit és a segítségnyújtás mértékére vonatkozó igényeit.
- A támogató soha nem járhat el a támogatott személy helyett és nevében, csupán a támogatott személy részére szükség szerint segítséget nyújt és tanácsot ad. Ennek a segítségnek a mértékét mindig a támogatott személy szükséglete, valamint az adott helyzet vagy probléma határozza meg.

Mik a támogató feladatai?

Ha a támogatott személy kéri, a támogató jelen lehet olyan közigazgatási, polgári és büntető eljárási cselekményeknél, amelyekben a támogatott személy érintett. A támogatott személy a támogatójával ezeknél az eljárási cselekményeknél egyeztetethet.

A támogató a támogatott személy jognyilatkozatainak megtételekor jelen lehet, és tanácsaival, tájékoztatásával elősegítheti a jognyilatkozatoknak a megtételét. A támogató személy a tanácsait szóban adja meg, azonban kérés esetén írásba kell foglalnia.